

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 137
§ 137

13.05.2019
13.05.2019

Vesilain mukainen lupahakemus / kaupungin muistutus

2318/11.04.00/2019

KHALL 13.05.2019 § 137

Vesikolmio Oy hakee lupaa rakentaa Pitkäkankaan vedenottamo kiinteistölle Pyhäjärven valtionmaa 626-893-10-1 ja ottaa Pitkäkankaan (1162601, 1 lk) pohjavesialueelta pohjavettä enintään 800 m³/vrk kuukausikeskiarvona laskettuna. Otettava vesi käytetään Nivalan, Haapajärven ja Haapaveden kaupunkien alueilla ja erityistilanteessa Ylivieskan kaupungin alueella. Vesi johdetaan Kuivikon ottamon raakavesilinjaan, jota pitkin se menee käsiteltäväksi Lohiojen laitokselle. Hakijalla on maanomistajan esisuostumus vedenottoalueen vuokraukseen.

Vedenottamo on suunniteltu rakennettavaksi tutkimuspisteiden Siivilä1 ja Siivilä2 alueelle. Pohjaveden ottamiseksi tutkimuspisteiden välille esitetään rakennettavaksi siiviläputkikaivo (Ø 400 mm) vedenottokaivoksi. Vedenottamokaivon ympärille rajataan noin 70x70 metrin kokoinen vedenottamoalue, joka aidataan ja varustetaan lukittavalla portilla. Molemmissa tutkimuspisteissä on tehty koepumppauksia 12.12.2017–5.3.2018 välisenä aikana. Koepumppauksen perusteella on arvioitu, että kaivosta saadaan jatkuvassa käytössä hakemuksen mukaiset pohjavesimäärät.

Suunnitellun vedenottamon läheisyyteen sijoittuu Tervaneva-Sivakkaneva-Pitkäkangas -Natura-alue. Alue koostuu Tervaneva-Sivakkanevan alueella Pohjanmaan aapasoista ja Pitkäkankaan harjualueesta. Vedenoton mahdolliset vaikutukset voivat kohdistua Natura-alueen suojeluperusteena olevista luontotyypeistä suoraan Harjumetsät -luontotyyppiin ja epäsuoraan Lähteet ja lähdesuot, Aapasuot ja Puustoiset suot -luontotyyppiin. Suorat vaikutukset liittyvät vedenottamon rakentamisesta aiheutuvaan luontotyypin pinta-alan pienenemiseen. Rakennettava vedenottamo on kooltaan noin 0,5 ha ja se sijoittuu talouskäytössä olevaan metsään. Hakijan mukaan hankkeen vaikutukset Natura-alueille ovat vähäiset, eikä luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi ole tarpeen.

Hakijan mukaan vedenottohankkeesta ei ole ennakoitavissa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä.

Asian taustatiedot

Pitkäkankaalla sijaitsee Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n vedenottamo, joka on otettu käyttöön vuonna 1969. Vedenottamolla sijaitsee kolme kuilukaivoa. Vedenottamosta otettiin vettä vuonna 2018 keskimäärin 1 070 m³/d. Luparaja on 1600 m³/d (Pohjois-Suomen vesioikeuden päätös N:0 6/71/I). Vesikolmio Oy:n suunnittelema vedenottamo sijaitsee noin 3,5 km

päässä luoteeseen tästä vedenottamosta (karttaliite). Pohjaveden virtaussuunta on luoteesta kaakkoon.

Osana häiriötilanteisiin varautumista Pyhjärven kaupunki on tehnyt Pitkäkankaalla pohjavesitutkimuksia vuosina 2009 - 2010 sekä rakentanut tutkimusten perusteella lisäkaivon vuonna 2011. Lisäkaivon vesi on ollut tarkoitus johtaa Pitkäkankaan nykyisen vedenottamon kautta verkostoon sellaisissa tilanteissa, joissa muilta vedenottamoilta (Lahdenjoki, Olkkosenmäki ja Kohiseva (varavedenottamo)) ei ole saatavissa riittävästi vettä. Pitemmällä aikavälillä on tavoitteena yhdistää Pitkäkankaan ja Kohisevan vedenottamot yhdysvesijohdolla. Kehittämistoimilla pyritään varmistamaan vedenhankinnan ja jakelun häiriötön toiminta mahdollisimman hyvin myös poikkeustilanteissa. Nämä suunnitelmat on esitetty Pyhjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa (Pöyry Environment Oy, 28.10.2010), joka on käyttöön vahvistettu kaupunginvaltuustossa 31.1.2011 § 6. Lisäkaivon ja syöttövesijohdon rakentamiseen on investoitu satojatuhansia euroja.

Vesikolmio Oy sijoitti edellä mainittuun lisäkaivoon oikeudetta pumpun omia koepumppauksiaan varten vuonna 2017. Oikeus veden ottamiseen toisen kaivosta tai ottamosta voidaan antaa vain omistajan suostumuksella (Vesilaki 587/2011, 4 luku, 4§). Poliisi poisti ko. pumpun myöhemmin. Vesikolmio Oy rakensi tämän jälkeen uuden kaivon noin 5 m etäisyydelle, josta jatkoi koepumppauksia. Tämä käytännössä teki käyttökelvottomaksi Pyhjärven kaupungin aiemmin rakentaman lisäkaivon. Nyt Vesikolmio Oy hakee oma-aloitteisesti samalle paikalle lupaa vedenottamolle.

Pyhjärven kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa tavoitteiksi on kirjattu raakavesilähteiden turvaaminen ja kuluttajien vedenjakelun varmistaminen. Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitos vastaa verkostoihinsa liitettyjen kiinteistöjen vesihuoltopalvelujen saatavuudesta häiriötilanteissa (Vesihuoltolaki 119/2009, 15a§). Pyhjärven kaupungin näkökulmasta Vesikolmio Oy:n koepumppaukset ja suunniteltu vedenottamo vaarantavat Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:n vedenjakeluverkoston kuuluvien talousvedensaannin.

Vesikolmio Oy:n mukaan vedenottohankkeesta ei ole ennakoitavissa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä. Edellä kuvattujen seikkojen perusteella tämä ei pidä paikkaansa.

Pyhjärven kaupunki toteuttaa viranomaistoimintaa koskevaa lakisääteistä poikkeustilanteisiin varautumistaan vesihuollon osalta omistamansa yhtiön, Pyhjärven Vesi ja Energia Oy:n valmiussuunnitelmien kautta. Kaupungilla on asiassa näin ollen merkittävä viranomaisintressi.

Muistutusluonnos Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle jaetaan kokouksessa.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan viimeistään 15.5.2019 ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen www.avi.fi/muistutus tai sähköpostilla (kirjaamo.pohjois@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 293, 90101 Oulu) kahtena kappaleena.

Vt. kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Pyhjärven kaupunki esittää asiasta kokouksessa jaettavan sisältöisen muistutuksen Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle.

Päätös:

Kaupunginhallitukselle jaettiin kokouksessa valmisteltu muistutus Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle. Puheenjohtaja antoi lukutauon.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessa jaetun muistutuksen lähetettäväksi Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle.

Pöytäkirjan liitteenä nro 9

- Pyhjärven kaupungin muistutus Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle Vesikolmio Oy:n vesilain mukaiseen lupahakemukseen.